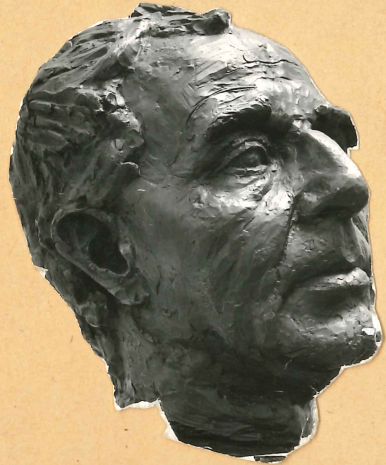

HE. J. Kirck

1865 - 1965

SÄTTUNGTEATRET :

MOT KARNEVAL

Kjære Helge og Colette
Her er en vakker fald til
ditt barn!
Fra og Frankeice.

Hans E. Kinck
RENAISSANSELENNESKER
(utdrag fra siste kapittel, "Geniet")

Hans liv er visselig slik: det svinger u-
stanselig mellom blussende tro og galgenhu-
morets skratt. Hans vilje blir dog den samme uut-
slitelige, som den alltid var, - selv når årene
går og svingningene blir rappere. Ti Machiavelli
er allikevel ikke kløvet. Ti han er allikevel
ikke to skikkelser. Han er helstøpt og uten brest,
hven tilværelsen bare var ugunstig. - selv ikke
hans vandel hadde makt til at angripe helstøpt-
heten. Machiavellis historie er vistnok de unyt-
tede evners tragedie. Netop den tragedie, som små
og svake stater kan berede sine store ånder, og
som hos offeret stundom avler den sindstillstand
men herhjemme benævner "tvisyn" - den golde lek,
som er en av viljeløshetens ytringsformer, kunst-
ens, ikke styrkens. Tegnet på vannmagt. "Tvisynet"
hos de små folk bunder i intet andet end i mang-
lende mod at være seg selv, det vil si: være seg
sin vilje og sit syn bekjendt, eftersom der aldri
staar magt bak ordene. I Machiavellis sind levet
vistnok motsætningerne side om side: skepsis og
tro, ironi og kvide; men det stivnet allikevel ikke
til tvisynets golde maske.

Ikke pessimisme og ikke tvivn. Hans hete personlighet smeltet tyvertimot alt, han rørte ved, til et ett levende hele. Saaledes smeltet jo til ett, som vi så, maal og middel, programmet og karakteren.

Ja, selve hans kulturhistoriske stilling i tiden er bestemt av det samme, av denne hans hete. Det karakteristiske ved ham her er at han av samme grund, nemlig fordi han ikke er størknet i gold skablon, i sin tenkning staar delvis mellom det man kalder middelalder og antik, han har litt av begge elementer; han lar sig ikke indlemme, ikke bestemt indstille. Til gjengjæld rager hans veldige skikkelse fri op gjennom middelalderens taake og frem gjennom seklerne. Det er atter geniet.

I grunden staar han i motsætning til sin samtid, til renessansen, som lærte individualiteternes ubetingede ret, og hvis væsen er at enkeltmenneskene er sluppet løs av alle baand og føler denne frihet og nyder den uten stangsel. Han vil fasthet midt i kunstens oppløste sekel. Men på samme tid hadde hans eget sind dog del i tiden, skalv av den selvsamme fryd over frihet - allerede hans valg av privat omgangskrets godtgjør det; i ham selv bodde motsætningen mellom plikt og lyst, mellom statsdannende idé og kunstnergemyt. Og gjennom hele hans liv var der sikkerlig hos ham en klar

følelse av denne spænding, hvori han stod - spændingen mellom den ene og de mange, mellom kunst og sagnende-instinkt. Dog blev han staaende, skjönt en ene, med sin samlende statsidé i en slik tid - eller med en tørst efter den. Kanskje netop dette er den største motsætning av dem alle, det dybeste i hans tragedie. - I ethvert fald stod han ifølge historisk mission på væsentlige punkter utenfor tiden og imot den, det vil kun si: han favnet ogsaa lenger tilbake og lenger frem. Ilfældet er analogt med hans forhold i privat moral: ved sin trofasthet i venskap staar han personlig nærmere det brede lag i folket end dem, som representerer renessansens strålende tid, end aanderne; - eller det er, som med selve hans enkle stil. Han har dype rötter. Han var mere enn tiden. Det er det saare fæa mænd som er. elv hvor ens samtid er ringere end hans var. Om han end var en søn av sin tid, som alle genier er, - begik dens feiltrind, tuter han ikke med dens ulver, eller lever for dagen, som Guiccardini. Endel av nutidens biografer og nivellerende historikere fra Taine av har vel i det hele lagt for meget vekt på de store almene hovedstrømninger som det heter: man skal leve med sin tid, ellers lever man ikke. Enkeltmennesket er imidlertid stundom sterkere; det føler, det ikke er sat ind i historien for at være opvarter. Ingen er jo stor

uten forsaavidt han sliter seg løs fra denne sin bakgrund, sin tid, sin retning. Det er hemmeligheten ved den store begavelse at han er netop stor forsaavidt han evner dette og derved skaper nye tider. Machiavelli levet ikke med sin tid. Han gjørde det trygt; for hans tid kom 1870. - Her ligger det himmelvide skille mellem Machiavelli og Pietro Aretino, hvis geni bestod i evnen til at flyte på tidens feil, til at leve for dagen. Geniet i Machiavelli er især denne art vitalitet, den udræpelige tro paa sit maal. Machiavelli's historie er i det hele tragedien om en storaands udræpelige tro. Det udræpelige, det er just geniet. Han var genial som karakter, og det er det sjeldne. Det var det den gang, likesaameget som nu.

Kanske egentlig er det her hans likegyldighet for al kunst inderst inde faar sin rette belysning: Han er kanskje atter i virkeligheten borte i det centrale i livets kunst, idet han instinktivt følte, at skulle hans mål naaes, trængtes fortættelse av folkestammen, konsentrasjon, hvilket er fiendsk mot kunstens væsen, som er opløsning, motagelighet, labilitet. Skjønt selv aarhundredets

største kunstner, hadde han valgt sit parti, utset sig sit redskap: staalet.

Renessansen, som i statskunsten lever fra haand til mund, fatter han ialfeld ikke; hans skjæbne melder endnu engang at historien vet om udødelige mand, som deres egen samtid egentlig ikke kjender. Den stempler hans maal som digterdrømme, - eller ser i det kun vantro, pessimisme. Hans tro bare øker, trods det. Og kvinden med den. Den private motgang og republikkens fald kaster ham ut av hans post, gjør ham indadvendt; og i det indadvendte samler han seg: vi får de udødelige verker istedenfor legations-rapporter. Motgangen utvider ogsaa hans horisont, saa hans nationale syn omfatter hele det italienske fedreland. Troen blusser efter hver ny skuffelse op igjen i altid nye former. Og for hver gang blir han mer og mer ensom. Ubrukbar som partigjænger. Vender tilbake til Firenze som en fremmed. Han ofrer al privategennytte for det almene vel: Derved blir han ensom. Han ofrer kanskje litt for meget - i sin lære om staten eier han ingen plads for privatmoral: Derved blir han endnu mer ensom. For da han kommer ut av sin stilling og intet maal langer faar eie, blir altsaa

privatmanden hængende i luften med sin grumme, glædesløse lære om statens frelse. Da er stundom ödemarkens panik over ham, ikke Aretino's tomhets gisp, men selve livsangsten.

Liv er forbrænding. Der er kræfter, som blusser; og andre, som smuldrer til aske. Det liv levet Niccoló Machiavelli. Det blev en selvfortærelse så vildig, som vel historien sjelden har måket at opvise. Det blev det, fordi det var et herlig geni som forbrandt. Det brandt ned, ham selv halvt ubevisst, saa forunderlig uten bitterhet, fordi drømmen om det store maal ustanselig stod tindrende i hans öie. Det er just dette, som kaster det vidunderlige skjær om hans skikkelse.

.....

Som Bol vandret sår og mødig gjennom landet f
for å finne igjen Vral, så vil de unge også gi
seg på leting etter Kinck og ikke gi seg før de
finner ham og fatter ham. - For hans syner sprenger
all vår hjertefred inntil vi forstår. - Men fatter
vi til slutt dette dristige synet - "Da blir det
ei forskjell mer på dikt og liv."

Ingeborg Refling Hagen.

(Fra en gjennomgåelse av "Driftkaren".)

Machiavelli ved sin sønns vugge:

Her står jeg ved din vugges alter
og bøier nakkens steile haan
og folder haandens seige trods, -
leverer ut hver svikets hvid
til dig, som smiler der.

Din sjel er det stöp,
hvorav slegterne drak sit livsmod.

Op av dit svöp
stiger det store, som bar verdens-drömmen,
det livstroens gyngende havblikke-hav,
op av dit svöps stille södme.

Her staar jeg, tung av svik
og tung av kraft og tung av lönmords-ord,
og av den stumme galdes gift,
mens hammen dingler i sin egen galge
over slettens kolde marmor-öde:
her står jeg og ber om grid
for min sjels syke kjerne,
for det skrænte spedbarn i mit bryst.

Her staar jeg farveblind
av livets skjelnen mellem ret og svik;
og mit öie svider.
Og denne blindhet, det er livet selv.
Ti jeg var som skjæbnen, som verdens-styrelse
som fullbyrder seg i skröpelighet,

Kom med din blöte barne-haand
ind i min haarde stimands-næve!

Kom med din mund,
som aldrig har löiet!

Jeg længes efter dem begge. -

Og jeg kysser den negl,
som endnu ikke har kvält.

Og jeg kysser den mund,
som bare har talt

med solens blink i glar og speil.

Ingen kold og saftlös haand!

For en lang og vildsom sti
fra denne haand til don Michele's kvæler-klo!
Saa svimlende og lang en vei
som fra antikens marmor op til var tid...
som fra éns drömme ned til livet selv.

.....

MEDVIRKENDE

Erna Asp	_____	stud. phil.
Inger Berg	_____	barnehagelærerinne
Gunn Bergvik	_____	stud. phil.
Oystein Birkeland	_____	realskoleelev
Anne Marie Eide	_____	sekretær
Wiggo Farberg	_____	lærer
Oddvar Halrynjo	_____	lærer
Johannes Hellesøy	_____	framhaldskoleelev
Svein Hellesøy	_____	lærerskoleelev
Gunvor Hirsti	_____	realskoleelev
Ester Irgens	_____	fysioterapeut
Torleif Kippersund	_____	lærer
Ottar Larsen	_____	stud. theol.
Kjell Larsson	_____	4. gym. lat.
Gunner Ljødal	_____	stud. theol.
Svanaug Ljødal	_____	stud. theol.
Kristin Lyhman	_____	stud. phil.
Kristin Male	_____	5. gym. real.
Brita Palm	_____	lærer
Jorunn Martinsen	_____	realskoleelev
Kjell Melby	_____	realskoleelev
Ingrid Elise Groven Michaelsen	_____	folkeskoleelev
Johanne Louise Groven Michaelsen	_____	realskoleelev
Dagne Groven Myhren	_____	stud. phil.
Oliv Ranheim	_____	folkeskoleelev
Torunn Ribsskog	_____	teknisk tegner
Ive Skalmerud	_____	stud. phil. lærer
Jorunn Skjeggstad	_____	stud. phil.
Arne Skjeseth	_____	gartner
Marit Strömstad	_____	stud. phil.
Grethe Starheim	_____	stud. phil.
Anne Marie Stølen	_____	stud. phil.
Kåre Sveen	_____	korrekturleser
Trond Østerbø	_____	5. gym. eng.
Agnes Østlid	_____	folkeskoleelev
Olaug Kristine Østlid	_____	3. gym. lat.

FÖRSTE AKT

Niccolo Machiavelli.....	Anne Marie Stölen
Marietta.....	Dagne Groven Myhren
Marietta's mor.....	Marit Strömstad
Gian Paolo.....	Arne Skieseth
Biagio Buonaccorsi.....	Grethe Starheir
Filippo Casavecchia.....	Ive Skainerud
Francesco Guiggiardini.....	Gunn Bergvik
Donato del Corno.....	Brata Malm
Moscoli.....	Olaug Kristine Östlid
Capponi.....	Johanne L.Gr. Michaelson
Republiken F.'s 1.sekr.....	Gunner Ljödäl
Francesco Frescobaldi.....	Ottar Larsen
2.kjøpmann,ullvever.....	Svein Hellesøy
3.kjøpmann,ullvever.....	Trond Österbö
1.adelsmann.....	Kristin Lyhman
2.adelsmann.....	Oystein Birkeland
Niccolo Michelozzo.....	Jorunn Skjeggstad
2.borger.....	Kjell Larsson
3.borger.....	Inger Berg
Broder Luca.....	Torleif Kippersund
Kvinner.....	Gunvor Hirsti
	Kristin Male
	Marit Strömstad
	Aghes Östlid
	Anne Marie Eide
1.romerprelat.....	Gunner Ljödäl
2.romerprelat.....	Svanaug Ljödäl
Röde Sara.....	Kristin Male
Gategutt.....	Ingrid E.Gr. Michaelson
Lærer.....	Anne Marie Eide
Vaktmann.....	Oddvar Halrynjo
Bakkeriknekt.....	Johannes Hellesøy
m.fl.....	

Mandlingen foregår omkring sekelskiftet 1500.
 Første scene er i Firenze, Signoriaplussen
 foran Palazzo Vecchio(kancelliet).Det er like
 etter Savonarolas henrettelse.

ANNEN AKT

Niccolo Machiavelli.....Ive Skalmrud
 Barbera.....Kristin Lyhman
 Gian Paolo.....Wiggo Farberg
 Donato del Corno.....Brita Halm
 Cesar Borgia.....Anne Marie Stölen
 Don Michele.....Gunn Bergvik
 Sekretaren.....Gunnar Ljødal
 Skattmesteren.....Svanaug Ljødal
 Francesco Frescobaldi.....Ottar Larsen
 2.kjøpmann.....Svein Hellesøy
 3.kjøpmann.....Trond Østerbø
 Niccolo Michelozzo.....Jorunn Skjeggstad
 Vitelli.....Inger Berg
 2.kondottier.....Kjell Larsson
 3.kondottier.....Torunn Ribsskog
 4.kondottier.....Marit Strömstad
 Soldater.....Erna Asp
Jorunn Martinsen
 Hellebardierer.....Gunvor Hirsti
Øystein Birkeland
Anne Marie Eide
Kristin Mæle
Oddvar Halrynjo

Annen scene: Den ytre sal i det gamle hartug-
 slott i ~~Monte~~ Sinigaglia, Romagna . Det er
 like etter borgens inntagelse av Cesar Borgia,
 nyttårsaften.
 (Tidsintervall mellom 1. og 2. akt: et års tid.)

TREDJE AKT

Niccolo Machiavelli.....Gunn Bergvik
Barbera.....Anne Marie Stölen
Donato del Corno.....Brita Malm
Biagio Buonaccorsi.....Grethe Starheim
Filippo Casavecchia.....Ive Skalmerud
Francesco Frescobaldi.....Ottar Larsen
Niccolo Michelozzo.....Jorunn Skjeggstad
Broder Luca.....Torleif Kippersund
En ung dommer.....Kristin Male
En gammel dommer.....Marit Strömstad
Svart rakkerknekt.....Kjell Larsson
Grå rakkerknekt.....Svein Hellesøy
En domino.....Wiggo Farberg

Tredje scene: En fengsels-celle i Bargello i
Firenze. Noen år etter Sinigaglias blodbad.

FJERDE AKT

Niccolo Machiavelli.....Oddvar Halrynjo
Marietta.....Dagne Groven Myhren
Barbera.....Ive Skalmerud
Gian Paolo.....Wiggo Farberg
Donato del Corno.....Brita Malm
Francesco Frescobaldi.....Ottar Larsen
Niccolo Michelozzo.....Jorunn Skjeggstad
S. kjøpmann.....Trond Østerbø
Smeden.....Gunvor Hirsti
Smedens kone.....Jorunn Skjeggstad
Slakteren.....Kjell Larsson
Osteriverten.....Svein Hellesøy
Broder Luca.....Torleif Kippersund
Tjenestepiken.....Johanne L. Gr. Michaelsen
Dominoen.....Wiggo Farberg
Fjerde scene: På Machiavellernes landeiendom
litt sønnenfor Firenze.
(Midsintervall mellom 3. og 4. akt:
en fire - fem år.)

TABLA

1. domino (Machiavelli).....Kåre Sveen
 2. domino (Barbera).....Anne Marie Stölen
 Mikikkelsen (Gian Paolo).....Tiggo Farberg
 Filippo Casavecchia.....Ive Skalmrud
 Soldaten (Donato del Corno) Brita Malm
 Borgere.....Inger Berg
 Torunn Ribsskog
 Vakter.....Ottar Larsen
 Kjell Melby
 Smeden.....Gunvor Hirsti
 Smedens kone.....Jorunn Skjeggstad
 Slakteren.....Kjell Larsson
 Osteriverten.....Svein Hellesøy
 Masker

(Femte scene: Samme sted som første scene)

.....
 Kunstnerisk ledelse: Ingeborg Refling Hagen
 Instruksjon: Torleif Kippersund
 Scenearrangement: Svein Hellesøy
 Drakter: Anne Marie Stölen og Gunn Bergvik
 Programmer: Anne-Gry Kippersund
 Fotos og kopiering: Kristin Lyhman
 Dette er de enkelte ansvarshavende, men fore-
 stillingen som helhet, også utenom spillet,
 må betraktes som resultat av bred felles inn-
 sats.

TIL BILDENE

Første bilde: På den årlige Kinck-festen på Fredheim, ble Akt I av "Mot Carneval" spilt for første gang i oktober 1964. Anne Marie Stölen som Machiavelli omgitt av fra v. Arne Skjeseth (Gian Paolo), Jorunn Skjeggstad, Trond Østerbø, Oddvar Halrynjo (kjøpmenn, den sistnevnte som Francesco Frescobaldi), Brita Malm (Donato del Corno).

Andre bilde: Ingeborg Refling Hagen under instruksjon av Hans E. Kinck's drama om Pietro Aretino. "Den siste gjest". Fullstendig oppførelse oktober 1963.

Tredje bilde: Kvinnene ved Savonarola's henrettelse (1964). Fra v. Agnes Østlid, Anne Marie Eide, Gunvor Hirsti. Foran dem Gudmund Groven som Broder Luca. I bakgrunnen skimtes Svein Hellesøy, Kjell Larsson og Inger Berg som borgere.

Fjerde bilde: 1964. Irelatene fra Rom. Gunner og Svanaug Ljødal.

Femte bilde: 1964. Fra v. Jorunn Skjeggstad, Brita Malm, Trond Østerbø, Oddvar Halrynjo, Gunn Bergvik (Guiccardini), Grethe Klempel (Biagio). Bakerst til h. Johanne Louise Groven Michaelsen og Olaug Kristine Østlid som Capponi og Boscoli.

Sjette bilde: Fra en øvelse på Akt II høsten 65. Disse øvelsene bygget videre på arbeidet ved Tåsen-suttung i vinter-hlvåret 64-65, og på arbeidet under den 14 dagers Skreisjø-leiren i sommer.

000000000

